

บทที่ 1

บทนำ

เหตุผลและความสำคัญ

การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกที่สะท้อนให้เห็นภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาของชาติ รวมถึงคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียน นอกจากนี้ยังนำไปสู่การตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งในการดำเนินการประเมินคุณภาพทั้งระบบ มีการแบ่งระดับของการประเมินคุณภาพการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ประเมินระดับชั้นเรียน การประเมินระดับโรงเรียน การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการประเมินระดับชาติ ซึ่งการประเมินคุณภาพการศึกษาดังกล่าวนี้เป็นการประเมินที่มีความต่อเนื่องและสอดคล้องซึ่งกันและกัน เพื่อสะท้อนคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนระดับต่างๆ เป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

การประเมินพัฒนาการเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการขับเคลื่อนการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐานที่กำหนด นักเรียนมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการและเป็นองค์ประกอบ/ตัวชี้วัดที่สำคัญตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อเป็นการตรวจสอบ กำกับดูแลรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพผู้เรียน โดยกำหนดเป้าหมาย และจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นเพื่อเป็นการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานความก้าวหน้าการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงผลสำเร็จในการจัดการศึกษา และกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นข้อมูล แสดงความก้าวหน้าและนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ที่จำเป็นต้องมีข้อมูลผลการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง/พัฒนาและการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน และเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว การดำเนินการทดสอบนักเรียนในระดับชาติปีการศึกษา 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาระบบ รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา และควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย แผนงาน และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานในสังกัดทราบ สามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพและการศึกษาต่อไป

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 เพื่อเป็นข้อมูลหนึ่งในการรายงานคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติให้กับสถานศึกษา เขตพื้นที่ต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้ดำเนินการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวันที่ 3-4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้รับมอบหมายจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ให้เป็นศูนย์สอบในระดับชั้นดังกล่าว จึงได้ดำเนินจัดทำโครงการ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) ประจำปีการศึกษา 2560 ขึ้น เพื่อให้การดำเนินการทดสอบทางการศึกษา สถานศึกษาในเขตพื้นที่ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย แผนงาน และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานในสังกัดทราบ สามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพและการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพนักเรียน การทดสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2559-2560
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้กระบวนการตัดสินใจและกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และในระดับสถานศึกษา

เป้าหมายเชิงปริมาณ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน(O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ทุกโรงในสังกัด ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. สถานศึกษาในสังกัดใช้ข้อมูลผลการทดสอบนักเรียนเพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพประจำปี และวางแผนการพัฒนาคุณภาพ
2. หน่วยงาน สถานศึกษา ห้องเรียนมีและใช้ข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา

ขอบเขตการประเมิน

1. ประชากรที่ใช้ในการประเมิน

นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,496 คน มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,033 คน

สาระการเรียนรู้ที่ใช้ประเมิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประเมิน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

2. เครื่องมือการประเมิน

ใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

คำนิยามศัพท์

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนในปีการศึกษา 2560 ซึ่งศึกษาอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนทุกโรงในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

การทดสอบทางการศึกษา หมายถึง การทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบทดสอบของสถาบันทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) เป็นเครื่องมือในการทดสอบนักเรียน

ศูนย์สอบ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ซึ่งได้รับมอบหมายจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ให้ดำเนินการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้แก่นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอวังหิน อำเภอพยุห์ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอโนนคูณ อำเภอกันทรารมย์ และอำเภอยางชุมน้อย

สพป. หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ในพื้นที่ 7 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอเมือง อำเภอวังหิน อำเภอพยุห์ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอโนนคูณ อำเภอกันทรารมย์ อำเภอยางชุมน้อย

สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สทศ. หมายถึง สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

คะแนน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบนักเรียนในสาระการเรียนรู้ที่ทำการทดสอบ

คะแนนเฉลี่ย หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อกำหนดให้คะแนนเท่ากับ 100 คะแนน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลและผลการประเมินเกี่ยวกับผลการทดสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ผลการประเมินสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา การนิเทศและการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับอำเภอและโรงเรียน

3. หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณานโยบาย แนวทางและแผนงาน เพื่อใช้ในการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
4. นักเรียนได้รับทราบความสามารถ และความถนัดของตนเองว่าอยู่ระดับใด หากมีความบกพร่อง จะได้แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
5. ครูผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของตนได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น
6. ฝ่ายบริหารมีข้อมูลในการวางแผนการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษาโรงเรียน การจัดครูเข้าชั้น การจัดสอนซ่อมเสริม การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ